

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Non esse quod quisquam uxori meretricem praeponat propter formam
cap. xix

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

fas est, & iniquitas maxima, & ignis deuorans, & omnia eradicans germina. Hactenus Iob, nos quæ reliqua sunt prosequamur.

Non esse quod quisquam uxori meretricem præponat propter formam, Cap. XIX.

Quid nam est (ut te interim alloquar homo turpissime) quod adulteriorum foeditate in iniuriam Dei, et proximi tantopere detesteris? Fare quæso, quid est, quod quum ad euitandam fornicationem uxorem horis esse ducendam, non tamen uerearis post ductam uxorem nunc multo foedius peccare adulter, quam peccaras sine uxore antea fornicator? Quid enim est aliud profiteri matrimonium, quam renunciare fornicationibus stupris, adulteriis, et ab omnibus impudicitis abstinerere? & esse unica uxore contentum? Quid nam tibi lupanaria turpiter præstare in ea re amplius possunt, quæ tua domus itidem honeste non possit? Non est sane quod iustra thalamo præferas: modo uelis, ut par est, uti honesto, & naturali usu ueneris, et non intemperanter abuti interdito concubitu foeminarum. Si quidem hæc, quam tu tantifacis meretrix, foemina est, sicut & uxor tua quam contemnis. Mirum quod tibi impudica, et scelestæ meretrix, pudica et honesta uxore plus placeat. Formam, inquis, amo, blanditias, illecebras artem. Teneo: te decepit his fraudibus diabolus, atque his ipsis nequiter te alligauit diabolus. Sed quid tu quæso uxorem accepisti deformem, si te tantopere muliebris forma delectabat, ut præter hanc nihil quicquam magis in foemina adamandum putares? Fateor hæc in meretrice solent in primis quærri: at uxor honestate magis atque simplicitate matronali placere debet marito: quam foemina adultera forma, blanditiis uel aut illecebris ac fraudibus meretriciis. Nihil profecto in foemina tam deforme, ac contemptibile uideri debet,

DE PVDICITIA MATRIMONII

quàm impudicitiae turpitudine. Honestae siquidem mulieris minime dari vitio debet, esse, quod nata est: siue ob torto naso, uel limis oculis, uel labio porrecto, uel breui uis, aut ruffa, fuscaue fuerit, quod quidem natura, non cuiusculq; culpa contingit. At, qui uera uirtus mulieris, est excoluisse preceptis animum, & honestis syncerisque moribus exornasse sese, non facis. Et id certe pluris faciendum est, quam forma, aut ullus corporis cultus, atq; magis in uxore quam ullum lenocinium pulchritudinis quaerendum. Vanana quidem est haec querela & indigna uiro probo: qui & uirili, & constanti animo esse debet: & nullo pacto quam semel probauerit uxoris formam, mutata subinde sententia reprobare. Uxor quidem quaecumq; obtigit, placere debet marito: & forma illius uideri, quaecumq; sit, bona: ut de poemate dici solet: quod suum cuiq; poetae uideretur optimum: iuxta prouerbium illud. Tua te delegetant, me mea. An forte nescis, mulierem pulchram, & inueniri, & custodiri semper fuisse difficile? Nusquam quidem tutum est, quod in pretio est, aut quod multis placet: & ad quod totius populi uota suspirant. Inde fit, ut multo minori solitudine uxor deformis habeatur, quam formosa seruetur: adeo rara est concordia formae, & pudicitiae. Plurimas quidem insignis forma corporis fecerit adulteras, castam uero nullam. Hic nihil sane referre enumerare infinita penè exempla illorum, quibus ærummosa fuit uxorum forma: satis quidem constat, & quototidianis casibus edocemur. Quare parum faciendum est muliebris pulchritudo: quando quidem foris tantummodo niteat, intus uero foeditatis, atq; molestiarum plena sit. Extat Salomonis prouerbium. Circulus aureus in naribus suis, mulier pulchra & fatua. Spectandum quidem in uxore non quod uulgus tantum stupeat, & quod bonum tantum sit in oculis spectantium, sed multomagis quod solidum, & æquale sit bonum, Diogenes philosophus speciosam mulierem templum dicebat esse.

Prou. 21.

super cloacam ædificatum. Nec minus scite qui hanc eandem sepulchrum appellitauerit dealbatum, picturis nitens extrinsecus, intrinsecus uero sordens cadaueribus mortuorum.

Quæ forma sit in uxore probanda.

Cap. XX.

AT qui si te tantopere elegantia formæ, & mulieris pulchritudo delectat, quid hærent in superficie sola oculi: excute pectus, & mentis oculo introspecte: & illa interior uenustas, ac secretior animi species ad imaginem Dei facta ad æternam illam pulchritudinem meditandam te cõmoueat: ut inde discas moderatius amare caducum illum, atque fugacem decorem, qui ut est ad tempus datus, ita non nisi ad tempus conciliat amicitiam. Magnus error profecto, ac cecitas miserabilis, hominem maritum animi illius cælestis negligere pulchritudinem, & fucis Inhiare terrestribus. Transferendus siquidem est omnis effectus ad illum animi nitorem, cui omnis corporeus cultus, si conferatur firmus est, & uana, inanisq; pictura: atque considerandus ille decor interior quo, si nosci contigerit, nihil esse potest in uxore iucundius, aut amabilius: neque quod magis alliciat, excitetq; maritum ad castum, atque pudicum amorem. Illicium sane est amoris certissimum, probi, & pudici mores. Quid autem sit potissimum in uxore optandum, Seneca suis istis carminibus optime nobis tragica grauitate demonstrat. Probitas, siq; desq; coniugis mores, pudor. Placeant marito, sola hæc perpetuo manent. Subiecta nulli, imentis, atque animi bona. Florè decoris singuli carpūt dies. Conuenit cum hac sententia dictum illud domitiani principis ita ad amicam scribentis. Scias nil gratius esse